

ด่วนที่สุด

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/ ๕๒๙๖

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีขอรับไปพิจารณาก่อนรับหลักการ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)

ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ซึ่งนายมรรณพ เดชวิทักษ์ กัปคณะ เป็นผู้เสนอ โดยคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมขอรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ และจะส่งคืนร่างพระราชบัญญัติพร้อมข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน

ในการนี้ ที่ประชุมได้มีมติอนุมัติให้คณะรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ โดยให้รอการพิจารณาไว้ก่อน ๓๐ วัน ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๑๓ วรรคหนึ่ง

จึงขอส่งร่างพระราชบัญญัติตามสิ่งที่ส่งมาด้วยมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุรางค์จิตต ไตรเทพพิสัย)

รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๗๗๖๒๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
ปฏิบัติหน้าที่	
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
เลขรับ.....	11362
วันที่.....	14 พ.ย. 2560
เวลา.....	15.55 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีขอรับมาพิจารณาก่อนรับหลักการ [ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)]

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๓/๕๖๕๖ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๑/๒๐๐๔
ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ตามที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
แจ้งว่า ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐
ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือ
การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ซึ่งนายมหรณพ เดชวิทักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ แล้วมีมติอนุมัติให้
คณะรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการ
ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๑๓ วรรคหนึ่ง โดยให้รอ
การพิจารณาไว้ก่อน ๓๐ วัน นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอข้อสังเกตและผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๑. รับทราบผลการพิจารณาและข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีขอรับมาพิจารณา
ก่อนรับหลักการ [ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนิน
กระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)] ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

๒. ให้ส่งคืนร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดี
หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) (นายมหรณพ เดชวิทักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่คณะรัฐมนตรี
ขอรับมาพิจารณาก่อนรับหลักการไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในกำหนดเวลา พร้อมแจ้งข้อสังเกต
ของคณะรัฐมนตรีไปด้วยว่า ควรชะลอการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิ
ฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เพื่อรอร่างพระราชบัญญัติฯ ของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาไปพร้อมกันต่อไป

/๓. ....

๓. มอบหมายให้สำนักงานศาลยุติธรรมรับข้อสังเกตของกระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภานายความ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการยกร่าง แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาศ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (วรณกาญจน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/VM59/ส.แจ้งมติ/VM034)

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๗๕๖/๖๐ วันที่ ๑๕/พ.ย./๖๐
เวลา ๑๖.๒๑... น. พรม.
ดำเนินการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๓๑๒/๒๕๖๐
วันที่ ๑๕ / พ.ย. / ๒๕๖๐
เวลา ๑๖.๓๐ น.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๑/๒๐๐๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีขอรับมาพิจารณาก่อนรับหลักการ [ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)]

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๙๕๑
ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/๕๘๕๒๔
ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
(๒) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๑๑.๒๕/๓๙๖๐
ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
(๓) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๑/๖๐๘๒ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง ความว่า ด้วยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติแจ้งว่า ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ซึ่งนายมรรณพ เดชพิทักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ แล้วมีมติอนุมัติให้คณะรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปพิจารณาก่อนรับหลักการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเชิญผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานประมาณ มาร่วมพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อที่คณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวและได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมีหน่วยงานที่ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม ได้แก่ สำนักงานนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานกิจการยุติธรรม) สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสภานายความ ปรากฏผลการพิจารณา ดังต่อไปนี้

๑. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ โดยสรุปได้ดังนี้

๑.๑ กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานกิจการยุติธรรม) พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

(๑) เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๑๐) ที่มุ่งพิจารณาถึงพฤติกรรมของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นหลักกว่ามีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี หรือยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือไม่ จากเดิมที่พิจารณาถึงจำนวนหลักประกันและความน่าเชื่อถือของหลักประกันเป็นเกณฑ์ ในการพิจารณาปล่อยชั่วคราว ซึ่งจะเป็นการลดภาระแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในการที่จะแสวงหาหลักประกันมาเพื่อการปล่อยชั่วคราว ช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวและช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้อีกทางหนึ่ง

(๒) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวของศาล หรือจับด้วยตนเองในกรณีจำเป็น (เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม) เนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับแล้ว จึงควรใช้กลไกตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในการกำกับติดตามผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราวที่อาจหลบหนี การที่จะเพิ่มเติมมาตรการใด ๆ ควรพิจารณาความจำเป็นและมีการทบทวนมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันก่อน

(๓) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดความผิดฐานหลบหนีในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวและบทลงโทษ (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑) เนื่องจากเป็นการกำหนดความผิดและโทษไว้ในกฎหมายวิธีสบัญญัติซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่ไม่ถูกต้องของการตรากฎหมาย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้การกำหนดโทษอาญาควรกำหนดโทษเท่าที่จำเป็น

(๔) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้การใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาต้องกระทำโดยสุจริต (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) เนื่องจากเป็นการสร้างกลไกที่ยังไม่มีความชัดเจนว่า หากความปรากฏต่อศาลว่าโจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต ศาลต้องไปสืบหาข้อเท็จจริงหรือจะมีบุคคลใดมาแจ้งต่อศาล เป็นการกำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอย่างกว้างขวาง ซึ่งกระบวนการได้สวนมูลฟ้องในปัจจุบันก็เป็นกลไกที่สามารถตรวจสอบกลับกรองข้อเท็จจริงใด ๆ ได้ตามที่จำเป็นก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งประทับฟ้องไว้เรียบร้อยแล้ว และควรรวมประเด็นการตรวจสอบไว้ในกระบวนการได้สวนมูลฟ้องจะมีความเหมาะสมว่า นอกจากนี้ การกำหนดห้ามโจทก์ยื่นฟ้องคดีนั้นอีกจะทำให้หลักการในเรื่องการฟ้องซ้ำคลาดเคลื่อนเพราะยังไม่มีมีการพิจารณาในเนื้อหาแห่งคดี เป็นการตัดสิทธิโจทก์ในการที่จะแสวงหาความเป็นธรรมตามที่ฟ้อง อีกทั้งการที่กำหนดไม่ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะฟ้องคดีนั้นใหม่ย่อมจะทำให้สิทธิการฟ้องคดีลบล้างกันได้

๑.๒ สำนักงานศาลยุติธรรม พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑)

(๑) เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๑๐) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการควบคุมตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐที่คำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นสำคัญมากกว่าการพิจารณาหลักประกันหรือความน่าเชื่อถือของผู้ประกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันได้รับโอกาสในการปล่อยชั่วคราวที่เท่าเทียมกัน เป็นการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของคนในและสังคมและเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน

(๒) เห็นด้วยกับการกำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวของศาลหรือจับด้วยตนเองในกรณีจำเป็น (เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม) เนื่องจากการบัญญัติขึ้นตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและการติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวในศาล พ.ศ. .... ที่กำหนดให้มีบทบัญญัติของกฎหมายในลักษณะดังกล่าวโดยอาจกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นที่เหมาะสม

(๓) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดโทษในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีไป ในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราว (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑) ซึ่งมีผลเป็นการกำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่

นอกจากนี้ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้ชี้แจงในการประชุมว่า หลักการของร่างมาตรา ๑๖๑/๑ ที่กำหนดให้การใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาต้องกระทำโดยสุจริตนั้น แม้จะปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมยกร่าง และขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) แต่ ก.บ.ศ. ได้มีข้อสังเกตว่า สิทธิในการฟ้องคดีต้องเป็นไปตามกฎหมาย จึงไม่ควรตัดสิทธิโจทก์ที่จะยื่นฟ้องคดีนั้นอีกในกรณีที่ศาลไม่ประทับฟ้องเพราะโจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต

๑.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

(๑) ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๑๐) ที่ยกเลิกไม่นำเรื่องประกันหรือหลักประกันมาใช้ในการพิจารณาปล่อยชั่วคราว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวน เพราะในการดำเนินคดีอาญารัฐต้องคำนึงถึงทั้งฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และประชาชนในสังคมส่วนรวม การปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันอาจทำให้เกิดความสงสัยของสังคมว่าคนทำผิดไม่ได้รับการลงโทษ และในชั้นสอบสวนซึ่งเป็นการเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรม หากให้พนักงานสอบสวนพิจารณาแต่เพียงความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาจะหลบหนี พนักงานสอบสวนก็อาจไม่มีข้อมูลของผู้ต้องหาที่มากพอเหมือนกับชั้นพนักงานอัยการหรือชั้นศาลที่จะนำมาประเมินความเสี่ยงว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือไม่ และแม้ว่าหลักการเดิมของการปล่อยชั่วคราวที่จะนำเรื่องประกันหรือหลักประกันมาพิจารณาดูก็ตาม แต่ก็ยังเกิดกรณีผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากแก่การนำตัวมาดำเนินคดีลงโทษตามกฎหมาย จึงควรคงหลักเกณฑ์เรื่องการนำประกันหรือหลักประกันมาใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวเพื่อให้พนักงานสอบสวนได้ยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ คดีที่มีอัตราโทษจำคุก

ห้าปีขึ้นไปเป็นคดีอุกฉกรรจ์ที่มีความร้ายแรง การกระทำของผู้ต้องหาเป็นภัยต่อสังคมส่วนรวม การปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันหรือหลักประกันในคดีเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของคนในสังคม และมีความเสี่ยงที่จะหลบหนี จึงควรกำหนดข้อตราโทษไว้เพื่อเป็นการควบคุมการใช้ดุลพินิจของผู้อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(๒) เห็นด้วยกับการกำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวของศาลหรือจับด้วยตนเองในกรณีจำเป็น (เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม) เนื่องจากเป็นการบัญญัติที่สอดคล้องกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราว จึงต้องอาศัยการประสานงานระหว่างเจ้าพนักงานศาลและพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้จับ และการที่เจ้าพนักงานศาลมีอำนาจจับได้เองก็จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีประกันในชั้นศาล และเป็นการแบ่งเบาภาระตำรวจด้วย โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานอกจากจะให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจมีอำนาจจับแล้ว ยังให้ราษฎรจับได้ในบางกรณี

(๓) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดความผิดฐานหลบหนีในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวและบทลงโทษ (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑) เพราะเป็นการเพิ่มภาระในการดำเนินการสอบสวนแก่พนักงานสอบสวน โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีนั้นมีความผิดที่จะต้องถูกดำเนินคดีตามข้อหาเดิมที่ผู้นั้นกระทำอยู่แล้ว และการหลบหนีไประหว่างปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกันก็สามารถบังคับในทางแพ่งได้อยู่แล้ว นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติจึงไม่ควรนำบทกำหนดโทษมาบัญญัติไว้อย่างเช่นกฎหมายสารบัญญัติ จึงไม่ควรกำหนดฐานความผิดเพิ่มเติมขึ้นอีก

(๔) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้การใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาต้องกระทำโดยสุจริต (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) เพราะเป็นการซ้ำซ้อนกับหลักการของมาตรา ๑๖๕ ปัจจุบันที่กำหนดให้ศาลทำการไต่สวนมูลฟ้องในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ เพื่อตรวจสอบในชั้นแรกอยู่แล้วว่าคดีมีมูลหรือไม่ นอกจากนี้ การกำหนดห้ามโจทก์ฟ้องคดีนั้นอีก แต่ไม่ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะยื่นฟ้องคดีนั้นใหม่ ก็อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติ เพราะยังเป็นกระบวนการในชั้นไต่สวนมูลฟ้องยังไม่มี การพิจารณาถึงรายละเอียดของการกระทำ ข้อหาความผิด และพยานหลักฐานโดยละเอียด และเป็นปัญหาว่าเรื่องที่ห้ามโจทก์ฟ้องอีกกับเรื่องที่พนักงานอัยการนำมาฟ้องใหม่เป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ ซึ่งมาตรา ๑๖๕ ปัจจุบันได้ให้อำนาจศาลในการตรวจสอบการฟ้องคดีของโจทก์อย่างเพียงพอและครอบคลุมแล้ว

๑.๔ สถานายความ พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

(๑) เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๑๐) แม้ว่าการมีประกันและหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวจะเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวชั้นเจ้าพนักงานหรือศาล และการตัดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวในส่วนของ การพิจารณาหลักประกันและความน่าเชื่อถือของหลักประกันออก อาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของทนายความ โดยเฉพาะกรณีที่มีคำคัดค้านการปล่อยชั่วคราวซึ่งศาลมักจะรับฟังคำคัดค้านนั้นก็ตาม แต่เมื่อหลักการของร่างมาตรา ๑๑๐ กำหนดเปิดกว้างให้เป็นการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานหรือศาลที่จะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้ หลักการดังกล่าวจึงน่าจะเป็นประโยชน์กับการปฏิบัติงานโดยรวมของทนายความในการร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

(๒) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดความผิดฐานหลบหนีในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวและบทลงโทษ (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑) เพราะมีการกำหนดโทษในกฎหมายแต่ละฉบับอยู่แล้ว

(๓) ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้การใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาต้องกระทำโดยสุจริต (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) เพราะการที่จะพิจารณาให้ความปรากฏต่อศาลว่าโจทก์ใช้สิทธิฟ้องโดยไม่สุจริตหรือไม่จะต้องอาศัยการพิจารณาในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลไม่สามารถพิจารณาจากสำนวนคำฟ้องแล้ววินิจฉัยได้ว่าฟ้องโดยสุจริตหรือไม่ และหากข้อเท็จจริงว่าโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตปรากฏขึ้นภายหลัง การที่กำหนดให้ตัดสิทธิโจทก์ไม่ให้ยื่นฟ้องอีกแต่ให้เป็นอำนาจพนักงานอัยการที่จะมาฟ้องใหม่ก็อาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาว่าคดียังอยู่ในอายุความหรือไม่

๑.๕ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะช่วยให้จำเลยที่ไม่สามารถจัดหาหลักประกันมาวางต่อเจ้าพนักงานหรือศาลได้รับโอกาสในการปล่อยชั่วคราว สามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ มีรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน อีกทั้งจะช่วยให้การพิจารณาคดีอาญามีประสิทธิภาพและเป็นธรรม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓)

๒. ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๓ ประมวลกฎหมายอาญา

๒.๔ พระราชบัญญัติมาตรการการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๕ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙

๒.๖ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๓. ความเห็นของสำนักงานฯ

เมื่อได้พิจารณาหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ตามที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (นายมรรณพ เดชพิทักษ์ กับคณะ) เสนอ ประกอบกับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลประกอบการพิจารณาแล้ว สำนักงานฯ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในหลักการสำคัญ ๒ ประการ คือ (๑) การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๑๐ เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม และมาตรา ๑๑๗/๑) และ (๒) การเพิ่มบทบัญญัติที่เป็นข้อกำหนดให้ศาลไม่ประทับฟ้องหากปรากฏว่าโจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต หรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย หรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) และมีความเห็นในแต่ละหลักการดังนี้

๓.๑ การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและบทบัญญัติอื่น

ที่เกี่ยวข้อง

การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในส่วนของ การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว และการพิจารณาไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑) และการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการเรียกประกันและ หลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐) เป็นหลักการ ที่ให้ความสำคัญกับเหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยยิ่งกว่าการพิจารณา ถึงหลักประกันหรือความน่าเชื่อถือของผู้ประกัน เป็นหลักการที่มีผลดีที่จะทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันได้รับโอกาสในการปล่อยชั่วคราวที่เท่าเทียม ช่วยลดภาระ แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในการที่จะแสวงหาหลักประกันมาเพื่อการปล่อยชั่วคราว รวมทั้งช่วยลด จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้อีกทางหนึ่ง จึงเห็นด้วยที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนนี้ และมีข้อสังเกตที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติม ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เนื่องจากการปล่อยชั่วคราวเป็นมาตรการที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ทั้งกระบวนการพิจารณาคดี ในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นชั้นเจ้าพนักงานหรือศาล มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาหลายประการ เช่น ความหนักเบาแห่งข้อหา พฤติการณ์แห่งคดี ความเสี่ยงที่จะหลบหนีหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้น รวมถึงความน่าเชื่อถือของผู้ร้องขอประกันหรือ หลักประกัน โดยปัจจุบันการเรียกประกันหรือหลักประกันตามมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดมิให้เรียกเงินค้ำประกันโดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ไว้ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกัน การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๔๙ และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ เพราะการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกัน อย่างน้อยก็เป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะสามารถบังคับตามสัญญาประกันในกรณีที่เกิดสัญญาประกัน ไม่สามารถนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลได้ การแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกัน ในการปล่อยชั่วคราวเพื่อลดภาระแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะไม่ดีโดยการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑ นั้น ในระยะสั้นจึงอาจดำเนินการโดยการแก้ไขปรับปรุงอนุบัญญัติดังกล่าว ข้างต้นควบคู่ไปกับการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนนี้ ที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาศึกษาพอสมควรเพื่อให้การแก้ไขเรื่องนี้เป็นไปอย่างเป็นระบบก็ได้

สำหรับการกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจปล่อยชั่วคราวโดยไม่มี ประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ โดยมีได้จำกัดอัตราโทษสำหรับคดีที่จะ ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกันหรือไม่ก็ได้ตามร่างมาตรา ๑๑๐ นั้น เนื่องจากอาจทำให้เกิด ปัญหาความสับสนในการใช้ดุลพินิจและแนวทางในการพิจารณาปล่อยชั่วคราว การแก้ไขในเรื่องนี้ จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ในการปฏิบัติงานแต่ละชั้นของกระบวนการพิจารณาคดี ตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นพนักงาน อัยการ และชั้นศาล และต้องศึกษาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไข บทบัญญัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวมีความสอดคล้องกันทั้งกระบวนการพิจารณาคดี และอาจ กำหนดเป็นบทบัญญัติลักษณะว่าด้วยวิธีพิจารณาการปล่อยชั่วคราวเพื่อรองรับกระบวนการพิจารณา ปล่อยชั่วคราวเป็นการเฉพาะก็ได้

(๒) การกำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวของศาล หรือจับด้วยตนเองในกรณีจำเป็น (เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม) เห็นว่า แม้เป็นการบัญญัติเพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้ระบบการควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตามความเห็นของสำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ตาม (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒)) แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาปัจจุบันได้กำหนดให้การจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวเป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือบุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือเป็นหลักประกันในกรณีจำเป็นแล้ว การกำหนดให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวด้วยนั้น ควรพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้อำนาจดังกล่าวและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งทบทวนประสิทธิภาพของมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบัน หากยังมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหรือกำหนดมาตรการอื่นเพิ่มเติม ควรจะต้องพิจารณาศึกษากระบวนการปล่อยชั่วคราวทั้งระบบ เพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายสามารถรองรับการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างสอดคล้องกัน

(๓) การกำหนดความผิดฐานหลบหนีในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวและบทลงโทษ (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑) เห็นว่า แม้การกำหนดฐานความผิดนี้จะเป็นหลักการที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายบางฉบับ เช่น กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริต แต่กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับคดีความผิดที่มีความร้ายแรงในลักษณะพิเศษจึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะที่แตกต่างไปจากคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกฎหมายดังกล่าวนอกจากจะมีบทบัญญัติที่กำหนดให้การหลบหนีไปในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวเป็นความผิดและมีโทษทางอาญาแล้วยังมีบทบัญญัติที่กำหนดยกเว้นเกี่ยวกับอายุความโดยมีให้นับอายุความในระหว่างหลบหนี รวมทั้งกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษมาใช้บังคับเพื่อให้มีกลไกที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ แต่โดยที่การดำเนินคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปัจจุบันเป็นระบบที่มีอายุความ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่กำหนดวิธีพิจารณาความสำหรับคดีอาญาทั่วไปมิใช่กฎหมายสารบัญญัติ โดยหลักแล้วจึงไม่อาจกำหนดบทบัญญัติในลักษณะที่เป็นการกำหนดฐานความผิดและบทลงโทษไว้ในกฎหมายฉบับนี้ได้ นอกจากนี้ โดยที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวอยู่ในฐานะของผู้กระทำความผิดที่จะต้องถูกดำเนินคดีตามข้อหาความผิดที่กระทำอยู่แล้ว การกำหนดให้การหลบหนีในระหว่างการปล่อยชั่วคราวเป็นอีกฐานความผิดหนึ่ง จะส่งผลกระทบทำให้มีปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลเพิ่มมากขึ้น และเป็นเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้ต้องหาจะไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเนื่องจากต้องรับโทษเพิ่มขึ้นอีกด้วย ประกอบกับการหลบหนีในระหว่างปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกันนั้น เป็นกรณีของการผิดสัญญาประกัน ซึ่งสามารถอาศัยมาตรการในทางแพ่งเพื่อบังคับตามสัญญาประกันได้ จึงมีความเหมาะสมมากกว่าการใช้มาตรการทางอาญาที่ลิดรอนเสรีภาพของบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามหากมีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องกำหนดหลักการเรื่องนี้ไว้ก็ต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบอย่างยิ่ง โดยเฉพาะควรกำหนดให้ชัดเจนว่ามาตรการโทษทางอาญาดังกล่าวจะใช้บังคับกับกรณีการปล่อยชั่วคราวทุกกรณี หรือจำกัดเฉพาะกรณีการปล่อยชั่วคราวที่ไม่มีประกันหรือหลักประกันเท่านั้น

รวมทั้งควรพิจารณาเพิ่มเติมถึงการกำหนดเหตุบรรเทาโทษในกรณีที่ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไปนั้น มามอบตัว โดยกำหนดให้ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดก็ได้ โดยการพิจารณาหลักการ เกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญานี้ควรคำนึงและให้มีความสอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้พึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ด้วย

๓.๒ การเพิ่มบทบัญญัติที่เป็นกำหนดให้ศาลไม่ประทับฟ้องหากปรากฏว่า โจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต หรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย หรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) นั้น เห็นว่า โดยที่กระบวนการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖๒ ถึงมาตรา ๑๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ ศาลต้องทำการ ไต่สวนมูลฟ้องว่าคดีมีมูลหรือไม่ก่อนสั่งประทับฟ้องไว้พิจารณา ซึ่งการที่จะพิจารณาเพื่อให้ได้ความ ว่าโจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต หรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย หรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบหรือไม่นั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเพื่อให้ความปรากฏต่อศาล ซึ่งหากปรากฏว่าเป็นการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต โจทก์ย่อมไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลสามารถสั่งยกฟ้องนั้นได้ ประกอบกับการฟ้องเท็จและการแกล้งฟ้อง ยังถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นกรณีที่มีกระบวนการทางกฎหมายปัจจุบัน บัญญัติรองรับไว้ครอบคลุมแล้ว นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเหตุแห่งการประทับฟ้องตามมาตรา ๑๖๑ เห็นว่า เป็นกรณีการพิจารณาเพื่อตรวจว่าคำฟ้องนั้นถูกต้องหรือไม่ เช่น ฟ้องที่ไม่ได้ทำตามแบบ ในมาตรา ๑๕๕ ฟ้องที่ไม่ยอมแก้ฟ้องตามคำสั่งศาล หรือการฟ้องต่อศาลที่ไม่มีอำนาจพิจารณาคดีนั้น เป็นต้น โดยยังมีได้พิจารณาในเนื้อหาแห่งคดี หากศาลมีคำสั่งไม่ประทับฟ้อง โจทก์มีอำนาจอุทธรณ์ คำสั่งนั้นได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณากฎและหลักการในร่างมาตรา ๑๖๑/๑ ตามที่เสนอแล้ว เห็นว่า นอกจากยังไม่มี ความชัดเจนในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีแล้ว ยังไม่สามารถอธิบาย ให้ได้ความอย่างชัดเจนว่าการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริตในแต่ละกรณีมีความหมายหรือมีหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายปัจจุบัน หรือการกำหนดหลักการในลักษณะเช่นนี้ เป็นไปเพื่อความมุ่งหมายที่ประสงค์จะเปิดกว้างเพื่อให้ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจ สำหรับการกำหนดห้ามโจทก์ ยื่นฟ้องคดีนั้นอีก แต่ไม่ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะยื่นฟ้องคดีนั้นใหม่ ย่อมมีผลเป็นการตัดสิทธิโจทก์ ในการแสวงหาความยุติธรรม ทำให้สิทธิในการฟ้องคดีมีความลักลั่นกัน และอาจกระทบต่อหลักการ ในเรื่องฟ้องซ้ำตามมาตรา ๓๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะกรณีดังกล่าว ย่อมถือได้ว่ายังไม่มีการวินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดีที่สมควรจะนำมาฟ้องใหม่ได้ นอกจากนี้ การกำหนด บทบัญญัติในลักษณะเช่นนี้อาจมีผลทำให้ถูกพิจารณาได้ว่าเป็นการปิดกั้นผู้เสียหายหรือโจทก์ในการ เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเสียยิ่งกว่า เพราะแทนที่โจทก์จะเป็นผู้นำข้อเท็จจริงมากล่าวอ้างฟ้องร้องคดี ต่อศาลเพื่อแสวงหาความยุติธรรมและปกป้องสิทธิของตน กลับมีผลทำให้โจทก์หรือผู้เสียหาย ต้องถูกไต่สวนในข้อเท็จจริงนั้นเสมือนตนเป็นจำเลย ด้วยเหตุนี้ การเพิ่มบทบัญญัติในส่วนนี้สมควร ที่ต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดความชัดเจนที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น สำนักงานฯ จึงมีความเห็นในชั้นนี้ว่า คณะรัฐมนตรีสามารถรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ มาได้เฉพาะในส่วนของการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและบทบัญญัติอื่น ที่เกี่ยวข้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๑๐ เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม และมาตรา ๑๑๗/๑) และสมควรที่จะให้รับความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาด้วยเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวเป็นไปอย่างรอบคอบไม่ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและมีความสอดคล้องกันทั้งกระบวนการพิจารณาคดี ส่วนการเพิ่มบทบัญญัติที่เป็นการกำหนดให้ศาลไม่ประทับฟ้องหากปรากฏว่าโจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต หรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย หรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) นั้น เนื่องจากจำเป็นต้องมีการพิจารณาศึกษาอย่างรอบคอบ เพราะยังขาดความชัดเจนในขั้นตอนและกลไกในการพิจารณาคดีว่ามีความเกี่ยวข้องหรือแตกต่างจากกระบวนการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันซึ่งบัญญัติรองรับไว้ครอบคลุมแล้วอย่างไร และยังไม่มีความชัดเจนว่าการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริตในแต่ละกรณีมีความหมายหรือมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร หรือประสงค์จะเปิดโอกาสให้ศาลสามารถแสวงหาข้อเท็จจริงได้เองก่อนการไต่สวนมูลฟ้องซึ่งอาจมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบวิธีพิจารณาคดีอาญาจากระบบกล่าวหาเป็นระบบไต่สวน ในขั้นนี้จึงยังไม่สมควรรับหลักการในเรื่องนี้ และโดยที่ขณะนี้สำนักงานศาลยุติธรรมอยู่ในระหว่างการพิจารณายกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งมีหลักการในลักษณะเดียวกัน จึงควรให้สำนักงานศาลยุติธรรมรับข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาก่อนเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วย ดังนั้น จึงเห็นควรชะลอการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อรอร่างพระราชบัญญัติฯ ของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาไปพร้อมกันต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๙๐๐-๗ ต่อ ๒๔๑๗ (นางสาวพจนานา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๗๐๑

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววรุณกาญจน์ มนตรีโพธิ์)

นิติกรปฏิบัติการ กองนิติธรรม

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ ๕๗๕๕๔

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ความเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดี หรือการดำเนิน
กระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/ป ๓๕๐๔
ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นัดประชุมเพื่อตรวจพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (แก้ไข
เพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดี หรือการดำเนิน
กระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ตามที่นายมหรรณพ เดชวิทักษ์ และคณะ เป็นผู้เสนอ เมื่อวันที่พฤหัสบดี
ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมพระยารอรรถการีย์นิพนธ์ ชั้น ๑
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอความเห็นเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ร่างมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๑๐ สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นว่า
เป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว และการพิจารณาไม่อนุญาตให้ปล่อย
ชั่วคราว และหลักเกณฑ์ในการเรียกประกันและหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย
ให้มีความเหมาะสม โดยให้พิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งคดี ความหนักเบาแห่งข้อหา การไปยุ่งเหยิงกับ
พยานหลักฐาน และความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี หรือจะไปก่อภัยอันตรายหรือความ
เสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราว โดยคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมตัวผู้ต้องหา
หรือจำเลยเป็นสำคัญมากกว่าการพิจารณาหลักประกันหรือความน่าเชื่อถือของผู้ประกัน เพื่อเปิดโอกาส
ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันได้รับโอกาสในการปล่อยชั่วคราวที่
เท่าเทียมกัน อันเป็นการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมและเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
พื้นฐานของประชาชน จึงเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ มาตราดังกล่าว

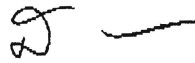
๒. ร่างมาตรา ๑๑๗ ...

๒. ร่างมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นว่า เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรการกักกับการและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวในศาล พ.ศ. .... ที่กำหนดให้มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้ศาลอาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลเพื่อดำเนินการจับกุมหรือควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะหลบหนีไว้ได้ โดยอาจกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นที่เหมาะสม จึงเห็นด้วยกับร่างมาตราดังกล่าว

๓. ร่างมาตรา ๑๑๗/๑ สำนักงานศาลยุติธรรมมีข้อสังเกตว่า ไม่ควรกำหนดโทษสำหรับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไปในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราว อีกทั้งร่างมาตรา ๑๑๗/๑ เป็นการกำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรารัฐ เบญจกุล)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
กลุ่มพัฒนากฎหมาย (กัญจนพร)
โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๐๘๒
โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑
E-mail : ojta@coj.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ ตช ๐๐๑๑.๒๕/ทส.๖๐

กองคดีอาญา
สำนักงานกฎหมายและคดี
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระรามที่ ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/ป ๓๕๐๖ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารข้อคิดเห็นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเชิญผู้แทนไปร่วมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

กองคดีอาญา ขอเรียนว่า กรณีดังกล่าวสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้กองคดีอาญาส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม และตามที่ประธานการประชุมได้สั่งการให้จัดทำเอกสารข้อคิดเห็นในประเด็นที่อภิปรายต่อที่ประชุม แล้วส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ภายในวันจันทร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ นั้น กองคดีอาญาได้จัดทำเอกสารดังกล่าวมาเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจตรี

(บรรลือ ชูเวทย์)

รักษาราชการแทน ผู้บังคับการกองคดีอาญา

กลุ่มงานตรวจสอบสำนวน ๔

โทร ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๖๘

โทรสาร ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๖๒

ข้อคิดเห็นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ....
 (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดี
 หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)

ข้อคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว มีดังนี้

หลักการที่ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว และหลักเกณฑ์การพิจารณาไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑)

- ไม่เห็นด้วยกับร่างแก้ไขเพิ่มเติม โดยเห็นว่าควรคงบทบัญญัติในอนุมาตรา ๔ ไว้ในเรื่องของการนำประกันหรือหลักประกันมาใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาว่าจะปล่อยตัวชั่วคราวหรือไม่ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ให้พนักงานสอบสวนยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน การยกเลิกไม่นำเรื่องประกันหรือหลักประกันมาใช้ในการพิจารณา อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวน เพราะในการดำเนินคดีอาญานั้น รัฐควรต้องคำนึงถึงทั้งฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และประชาชนในสังคมส่วนรวม หากมีการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกัน อาจทำให้เกิดความสงสัยของสังคม เข้าใจว่าคนทำผิดไม่ได้รับการลงโทษ และหากให้พนักงานสอบสวนพิจารณาแต่เพียงความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาจะหลบหนี ในชั้นพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมในชั้นแรกเริ่ม พนักงานสอบสวนก็อาจไม่มีข้อมูลของผู้ต้องหามากพอ ในขณะที่ควบคุมตัวผู้ต้องหาในการนำมาประเมินความเสี่ยงว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือไม่ ไม่เหมือนอย่างชั้นพนักงานอัยการ หรือชั้นศาลที่มีข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมากพอในการพิจารณาประเมินความเสี่ยงได้ และจะเห็นว่าแม้ใช้หลักการเดิมที่ต้องนำเรื่องประกันหรือหลักประกันมาพิจารณาประกอบในการปล่อยชั่วคราว ก็ยังคงเกิดกรณีผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากแก่การนำตัวมาดำเนินคดีลงโทษตามกฎหมาย จึงเห็นว่าควรคงบทบัญญัติในอนุมาตรา ๔ ไว้ในเรื่องของการนำประกันหรือหลักประกันมาใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาว่าจะปล่อยตัวชั่วคราว อย่างเช่นหลักการเดิม

หลักการที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการเรียกประกันและหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐)

- ไม่เห็นด้วยกับร่างแก้ไขเพิ่มเติมที่ยกเลิกอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๕ ปี การปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน เพราะเห็นว่า คดีที่มีอัตราโทษจำคุก ๕ ปีขึ้นไป เป็นคดีอุกฉกรรจ์ที่มีความร้ายแรง การกระทำของผู้ต้องหาเป็นภัยต่อสังคมในส่วนตัว การปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันหรือหลักประกันในข้อหาเหล่านี้ อาจทำให้เกิดผลกระทบกับความรู้สึกของคนในสังคม เสี่ยงต่อการหลบหนี อีกทั้งการกำหนดโทษไว้ก็จะเป็นการควบคุมการใช้ดุลพินิจของผู้อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

หลักการที่ ๓ กำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจจับผู้ต้องหา หรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวของศาล หรือจับด้วยตนเองในกรณีจำเป็น (เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม)

- เห็นด้วยกับการเพิ่มหลักการนี้ เนื่องจากการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ศาลทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจจับผู้ต้องหา เป็นการบัญญัติที่สอดคล้องกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราว ซึ่งศาลบางแห่งได้มีการนำมาใช้แล้ว ระบบดังกล่าวจะประสบความสำเร็จจะต้องมีการประสานงานกันอย่างดีระหว่างเจ้าหน้าที่ศาลและพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้จับ และกรณีให้เจ้าหน้าที่ศาลจับได้เอง ก็จะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจับ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเองมีภารกิจหลายประการ การจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีประกันในชั้นศาล หากให้เจ้าหน้าที่ศาลมีอำนาจจับได้ ก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งในปัจจุบันตาม ป.วิ.อาญา นอกจากจะให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจมีอำนาจจับแล้ว ราษฎรก็จับได้ด้วยในบางกรณี

หลักการที่ ๔ กำหนดความผิดฐานหลบหนีในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวและบทลงโทษ (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑)

- ไม่เห็นด้วยกับการเพิ่มหลักการนี้ เพราะเห็นว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีนั้นมีความผิดที่จะต้องถูกดำเนินคดีตามข้อหาเดิมที่ผู้นั้นกระทำอยู่แล้ว การเพิ่มให้การหลบหนีในชั้นปล่อยชั่วคราวเป็นความผิดเพิ่มเติมขึ้นมาอีก จะเป็นการเพิ่มภาระในการทำสำนวนการสอบสวนแก่พนักงานสอบสวนเพิ่มมากยิ่งขึ้น และการหลบหนีไประหว่างปล่อยตัวชั่วคราวในกรณีมีประกันหรือหลักประกันก็สามารถบังคับได้ในทางแพ่งอยู่แล้ว อีกทั้ง ป.วิ.อาญา จัดอยู่ในกฎหมายวิธีสบัญญัติ จึงไม่ควรนำบทกำหนดโทษมาบัญญัติไว้อย่างเช่นกฎหมายสารบัญญัติ จึงเห็นว่าไม่ควรกำหนดฐานความผิดเพิ่มเติมขึ้นอีก

หลักการที่ ๕ กำหนดให้การใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาต้องกระทำโดยสุจริต (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑)

- ไม่เห็นด้วยกับการเพิ่มหลักการนี้ เพราะเห็นว่าในหลักการเดิม มาตรา ๑๖๕ ได้กำหนดให้ศาลทำการไต่สวนมูลฟ้องในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้อง เพื่อเป็นการตรวจสอบในชั้นแรกอยู่แล้วว่าคดีมีมูลนำมาฟ้องกันหรือไม่ การเพิ่มเติมมาตรานี้จะเป็นการซ้ำซ้อนกับหลักการเดิม อีกทั้งหลักการใหม่ที่กำหนดให้ห้ามโจทก์ฟ้องคดีนั้นอีก แต่ไม่ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะยื่นฟ้องคดีนั้นใหม่ ก็อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก เนื่องจากกระบวนการยังอยู่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเท่านั้น ยังไม่มีการลงรายละเอียดของการกระทำความผิด ข้อหาความผิด พยานหลักฐานโดยละเอียด การบัญญัติเช่นนี้ก็จะเป็นปัญหาว่า การห้ามโจทก์ฟ้องเรื่องนั้นอีก กับเรื่องที่พนักงานอัยการมาฟ้องใหม่นั้นเป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ จึงเห็นว่ามาตรา ๑๖๕ ในหลักการเดิมในชั้นไต่สวนมูลฟ้องนั้นได้ให้อำนาจศาลในการตรวจสอบการฟ้องคดีของโจทก์เพียงพอ ครอบคลุมแล้ว

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๑๑๑/๒๐๑๖

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กทม. ๑๐๑๐๐

๓) พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญผู้แทนไปร่วมชี้แจงรายละเอียด ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/ป ๓๕๐๓
ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เชิญผู้แทนไปร่วมชี้แจงรายละเอียด ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมได้ขอให้ผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง เสนอความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ภายในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา) จะช่วยให้จำเลยที่ไม่สามารถจัดหาหลักประกันมาวางต่อเจ้าพนักงานหรือศาลได้รับโอกาสในการปล่อยชั่วคราว สามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน อีกทั้งจะช่วยให้การพิจารณาคดีอาญามีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาทางสังคม
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๔๐๓
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๘๒๗
E-mail: worawan@nesdb.go.th